

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою
Харківського національного університету
мистецтв імені І. П. Котляревського
Протокол №3 від 30 вересня 2024 р.
Уведено в дію наказом від 30.09.2024 р. № 176

**НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТУПЕНЯ МАГІСТР
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО**

**галузь знань: 02 КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО
спеціальність: 026 СЦЕНІЧНЕ МИСТЕЦТВО**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА:
СЦЕНІЧНЕ МИСТЕЦТВО**

Харків, 2024

ВСТУП

Практична підготовка здобувачів другого (магістерського) ступеня вищої освіти ОПП «Сценічне мистецтво» є невід'ємним структурним елементом освітньої програми та логічним продовженням практичних навичок здобутих студентами у процесі навчання. Практики забезпечують отримання практичного досвіду діяльності за фахом у межах набутих компетентностей, здатність діяти як в команді, так і автономно, генерувати нові ідеї (креативність); сприяють розвитку професійного самовдосконалення.

Наскрізна програма практики укладена відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 року №93 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти України від 20.12.1994 року № 351, та на основі робочих навчальних програм обов'язкових дисциплін професійної та практичної підготовки за фаховим спрямуванням для закріплення теоретичних знань і здобуття практичних навичок роботи. Наскрізна програма практики є основним навчально-методичним документом, що визначає зміст проведення практик здобувачів вищої освіти та є основою для складання робочих програм усіх видів практики зазначеного освітнього рівня з урахуванням специфіки виду практики, особливостей баз практики та конкретних умов їх проходження.

Наскрізна програма практики розроблена відповідно до освітньої програми «Сценічне мистецтво» підготовки здобувачів вищої освіти ступеня магістр, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 026 Сценічне мистецтво.

Мета і завдання практики визначаються прогнозованими результатами навчання за освітньо-професійною програмою підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

Мета практичної підготовки здобувачів освітнього ступеня магістр освітньої програми «Сценічне мистецтво» полягає у формування професійного вміння приймати самостійні рішення в нових невизначених умовах, опануванні

комплексом сучасних методологічних та організаційних напрацювань у вирішенні кейсів професійної діяльності, що пов'язана із:

- здійсненням педагогічної діяльності в закладах вищої освіти;
- розробкою та реалізацією власних творчих проєктів у акторській/режисерській/театрознавчій діяльності;
- напрацюванням умінь науково обґрунтовувати власні ідеї творчих проєктів;
- закріпленням теоретико-методологічних настанов фундаментальних фахових дисциплін у практичній діяльності здобувача, а саме: здатності захистити власну творчу та дослідницьку позицію (концепцію), вміння проявити самостійний підхід до вирішення проблемних ситуацій у процесі навчання та творчої діяльності у сфері сценічного мистецтва;
- вихованням потреби систематично розширювати, вдосконалювати та поновлювати свої знання, різнобічно їх застосовувати у практичній діяльності, а також аналізувати, удосконалювати та трансформувати.

Основним завданням практики є якісна практична підготовка майбутніх фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, що реалізується через:

- закріплення теоретичних знань у практичній діяльності;
- завершення формування набутих компетентностей, що забезпечують успішність професійної діяльності (комунікативних, дидактичних, аналітичних, креативних тощо);
- осмислення практичного досвіду фахівців установ, де проводиться практика, оволодіння сучасними формами організації професійної діяльності;
- упровадження у творчо-пошукову діяльність практичних результатів;
- апробація у публічних виступах, майстер-класах, воркшопах основних ідей, положень та висновків, отриманих теоретичних та практичних результатів власного мистецького дослідження (проєкту) з дотриманням правил академічної доброчесності.

РОЗДІЛ І

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Види та терміни практик здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістр освітньої програми «Сценічне мистецтво».

Основні види практик – навчальна, виробнича, переддипломна, що є взаємодоповнюючими елементами системи практичної підготовки здобувачів вищої освіти, реалізуються як компоненти практики за фахом, педагогічної практики та переддипломної практики.

Відповідно до завдань щодо формування загальних та спеціальних компетентностей навчальним планом передбачено проходження наступних практик:

практика за фахом (1-3 семестр; 1 – навчальна, 2-3 – виробнича);

педагогічна практика (2-3 семестри; 2 – навчальна; 3 семестр виробнича);

переддипломна практика (3 семестр).

Терміни та форми контролю практик наведено у таблиці:

Види практики	Терміни	Кількість кредитів ЄКТС	Форма контролю
Практика за фахом	1-3 семестр	6	Залік
Педагогічна практика	2-3 семестр	6	Іспит
Переддипломна практика	3 семестр	3	Залік

1.2. Бази практик

Здобувачі вищої освіти мають можливість проходити усі види практик на загально-університетських базах практики, у закладах культури та мистецької освіти згідно цільового договору здобувача (за наявності), на випусковій кафедрі.

Основні види практики забезпечують відповідні структурні підрозділи Університету та партнерські організації, з якими укладено угоди про співробітництво, зокрема:

Вид практики	Бази практики
Практика за фахом	Кафедра майстерності актора та режисури драматичного театру, кафедра майстерності актора та режисури театру ляльок, кафедра театрознавства, кафедра сценічної мови ХНУМ імені І.П. Котляревського, Навчальні театри ХНУМ імені І.П. Котляревського «5-й поверх» та «Аніма», лабораторія історії театру. Профільні, професійні організації та підприємства будь якої форми власності за власним вибором здобувача, за наявності офіційних документів про підтвердження здійснення фахової діяльності.
Педагогічна практика	Кафедра майстерності актора та режисури драматичного театру та кафедра майстерності актора та режисури театру ляльок, кафедра театрознавства, кафедра сценічної мови ХНУМ імені І.П. Котляревського, заклади вищої освіти мистецького спрямування за наявності відповідних договорів.
Переддипломна практика	Кафедра майстерності актора та режисури драматичного театру, кафедра майстерності актора та режисури театру ляльок, кафедра театрознавства, кафедра сценічної мови ХНУМ імені І.П. Котляревського, Навчальні театри ХНУМ імені І.П. Котляревського «5-й поверх» та «Аніма», лабораторія історії театру. Профільні, професійні організації та підприємства будь якої форми власності за власним вибором здобувача, за наявності офіційних документів про підтвердження здійснення фахової діяльності.

1.3. Відповідальність за організацію практик та їх методичне забезпечення

Відповідальність за проведення практик здобувачів вищої освіти ступеня магістр освітньо-професійної програми «Сценічне мистецтво» покладено на кафедри ХНУМ імені І. П. Котляревського:

- кафедра майстерності актора та режисури драматичного театру;
- кафедра майстерності актора та режисури театру ляльок;
- кафедра театрознавства.

Кафедри розробляють методичне забезпечення практик згідно з «Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти ХНУМ імені І. П. Котляревського», чинними навчальними планами та цією Наскрізною програмою практики. Методичне забезпечення включає робочі програми практик та методичні рекомендації щодо проходження практики з фаху, щодо підготовки та захисту звіту з практики, щодо оформлення методичних матеріалів за результатами педагогічної практики тощо.

На початку навчального року кафедри:

- затверджують календарний план проходження практик;
- здійснюють закріплення здобувачів освіти за керівниками практики та відповідними базами практик;
- надають здобувачам необхідний пакет документів (див. Додатки).

1.4. Дистанційне проведення практик

У процесі організації практики в період військового стану та/або у випадку виникнення інших форс-мажорних обставин (карантин тощо) може бути застосована *дистанційна форма* організації практичної підготовки здобувачів вищої освіти, яка передбачає використання засобів та технологій дистанційного навчання.

У цьому випадку керівники практик вносять корективи в змістове наповнення програм практики відповідно до умов організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання, визначаються з пакетом звітної документації, формою, процедурою та критеріями захисту результатів проходження практики.

РОЗДІЛ II**ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИК**

2.1. Закріплення здобувачів вищої освіти ступеня магістр освітньо-професійної програми «Сценічне мистецтво» за базами практики та призначення керівників практики кожному здобувачеві здійснюється кафедрами, відповідальними за проведення практик і подається керівнику практики ХНУМ імені І.П. Котляревського на початку навчального року.

Здобувач вищої освіти може самостійно (за згодою кафедри) обрати базу практики, узгодивши це з обраною установою у письмовій формі (оформлення договору).

До початку практики керівник практики від кафедри проводить інструктаж, де ознайомлює здобувачів вищої освіти з питаннями, що

стосуються організації і проходження практики, форми звітності, переліку звітної документації тощо.

Також керівник практики від кафедри проводить зі здобувачем освіти інструктаж з техніки безпеки та охорони праці.

2.2. Документальне оформлення проходження практик

Проходження практики здобувачами освіти відображається у наступних документах:

по кафедрі:

– затверджений засіданням кафедри календарний план проходження практики та закріплення здобувачів освіти за керівниками практик та відповідними базами практик;

– направлення на практику (для виробничої практики);

– письмова характеристика здобувача, який пройшов практику;

– звіт кафедри про проведення практик за навчальний рік.

документація здобувача:

Для проходження практики за фахом:

– письмовий звіт про проходження практики;

– заповнений щоденник практики;

– відео або посилання на відео виконаної практичної роботи за фахом (з усіма необхідними документами, згідно вимог ОПП «Сценічне мистецтво» за відповідною фаховою профілізацією).

Для проходження педагогічної практики:

– письмовий звіт про проходження практики;

– заповнений щоденник практики;

– методичну розробку теми практичного заняття;

– план-конспект практичного заняття;

– відео або посилання на відео проведеного практичного заняття.

Для проходження переддипломної практики: підтвердженням проходження практики є апробація та оформлення отриманих результатів

реалізації творчого проєкту із дотриманням правил академічної доброчесності:

- письмовий звіт про проходження практики;
- дані про виступ із доповіддю (публічну презентацію), щодо концепції творчого проєкту, його основних положень за матеріалами магістерської кваліфікаційної роботи (копія Програми конференції, текст доповіді);
- дані щодо проведення майстеркласів, воркшопів, тренінгів тощо у процесі реалізації дослідницької частини творчого проєкту (копія Афіші, Програмки, відео або посилання на відео);
- підготовлений текст наукової статті за матеріалами магістерської кваліфікаційної роботи (для профілізації – театрознавство).

Пакет документів, яким оформлено проходження практики та звіт за її результатами, зберігається на кафедрі протягом п'яти років.

2.3. Оцінювання практики

Контроль та оцінювання проходження практичної підготовки здобувачами освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Сценічне мистецтво» відбувається відповідно навчального плану у формі заліку / іспиту та презентації результатів практики на кафедрі по її закінченню в останньому семестрі.

Оцінка з практики має враховувати рівень теоретичної і практичної підготовки майбутнього фахівця, якість виконання завдань практики, ступінь оволодіння вміннями і навичками, творчий підхід, якість оформлення документації, своєчасність її подачі, готовність до написання кваліфікаційної роботи тощо.

Практикант зобов'язаний повністю виконати завдання, передбачені програмою практики, дотримуватися правил трудового розпорядку, нести відповідальність за виконану роботу, відвідувати вчасно базу практики та вести необхідну документацію.

По закінченні практики здобувачі вищої освіти надають на кафедру звітну документацію.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданні кафедри, вносяться у звіт кафедри та подаються керівнику практики університету.

2.4. Обов'язки та права практиканта

Здобувачі вищої освіти під час проходження практики зобов'язані:

- до початку проходження практики отримати від керівників вказівки щодо проходження практики, інструкції щодо заповнення необхідної документації тощо;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені робочою програмою практики, вказівки керівників практики;
- ознайомитися з правилами техніки безпеки, охорони праці, та під час проходження практики суворо їх дотримуватись;
- свою діяльність організувати відповідно до вимог Статуту бази практики, дотримуватись правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- своєчасно оформити звітну документацію та захистити результати практики на кафедрі.

Здобувач-практикант має право:

- звертатися з усіх виробничих питань до керівників практики;
- користуватись нормативними документами установи, де він проходить практику;
- уносити пропозиції щодо удосконалення організації підготовки та проведення практик.

2.5. Обов'язки керівників практики

Керівник практики від кафедри:

- здійснює загальне керівництво практикою і несе відповідальність за практику закріпленої за ним групи здобувачів вищої освіти;
- забезпечує виконання здобувачами вищої освіти завдань і робочих програм практики;
- перед початком практики перевіряє наявність необхідних місць для

практикантів, інформує безпосередніх керівників практики;

- співпрацює з завідувачем практики ХНУМ щодо організації та порядку проведення практики;

- здійснює контроль за виконанням практикантами програми практики, перевіряє документацію з практики (звіти, програми, щоденники практики тощо);

- надає методичну допомогу практикантам, вибірково відвідує бази практики, соціокультурні заходи, у яких практиканти беруть участь, аналізує й оцінює їх;

- консультує щодо правильності оформлення Звіту про практику;

- здійснює поточний та семестровий контроль проходження практики.

ДОДАТКИ

*Додаток 1.
Зразок щоденника практики*

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО**

Театральний факультет

Кафедра _____

**ЩОДЕННИК _____ ПРАКТИКИ
(практики за фахом, педагогічної, переддипломної)***

Склав (ла) *(прізвище, ініціали)*:

курс: _____

форма навчання *(денна, заочна)*:

Керівник практики від університету

(ПІБ)

Консультант практики від бази практики

(ПІБ)

Харків 20__

* Зазначити необхідне

**Інформація про бази практики (установи, організації),
де здобувач вищої освіти проходив практичну підготовку**

Назва бази практики (установи, організації):

Термін проходження практики здобувачем вищої освіти _____

Керівник практики від бази практики (установи, організації):

(прізвище та ініціали)

(посада)

М. П.

(підпис)

КАЛЕНДАРНИЙ ГРАФІК ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

№	Завдання/ зміст	Дата (число, місяць)											
1													
2													
3													
4													
5													

Зміст практики

Завдання 1.

Зміст практичного заняття.

Завдання для самостійного виконання.

Виконання завдання.

Посилання на матеріали практики.

Правила ведення та оформлення Щоденника практики

1. Щоденник – основний документ студента під час проходження практики.
2. Під час практики студент має особисто записувати в щоденник про участь у активностях різного виду, зазначати використані матеріали практики, за необхідності надати посилання на них.
3. По факту участі в активності (активностях) під час проходження практики студент зобов'язаний подавати щоденник на перегляд керівнику (консультанту) практики від установи / організації для відповідної відмітки про виконання заходу.
4. По закінченні семестру студент подає щоденник практики на погодження керівнику практики від кафедри, що є одним із складових заліку (поряд із письмовим звітом про проходження практики, матеріалами щосеместрової звітності).
5. Без заповненого щоденника студент не допускається до захисту матеріалів практики.

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМНІ І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО**

Театральний факультет
Кафедра _____

ЗВІТ З _____ ПРАКТИКИ
(практики за фахом, педагогічної, переддипломної)*

Склав (ла) *(прізвище, ініціали)*:

курс: _____
форма навчання *(денна, заочна)*:

Керівник практики від
університету

(ПІБ)

Консультант практики від бази
практики

(ПІБ)

ХАРКІВ-20__

* Зазначити необхідне

ВИДИ ПРАКТИК ТА ХАРАКТЕРИСТИКА БАЗ ПРАКТИК

Практика за фахом (1 семестр 20_/20__ н.р.) _____

Назва установи _____

Юридична адреса установи _____

Офіційний сайт установи _____

Керівник від бази практики _____

Практика за фахом (2 семестр 20_/20__ н.р.) _____

Назва установи _____

Юридична адреса установи _____

Офіційний сайт установи _____

Керівник від бази практики _____

Практика за фахом (3 семестр 20_/20__ н.р.) _____

Назва установи _____

Юридична адреса установи _____

Офіційний сайт установи _____

Керівник від бази практики _____

Педагогічна практика: (2 семестр 20_/20__ н.р.) _____

Назва установи _____

Юридична адреса установи _____

Офіційний сайт установи _____

Керівник від бази практики _____

Педагогічна практика: (3 семестр 20_/20__ н.р.) _____

Назва установи _____

Юридична адреса установи _____

Офіційний сайт установи _____

Керівник від бази практики _____

1. ПЛАНОВАНА РОБОТА

№	Зміст і види роботи (місце та вид практичної роботи)	Термін виконання	примітка
1.			
2.			
3.			

2. ВИКОНАНА РОБОТА

Дата	Виконана робота (докладний опис виконаної роботи студентом (від 300 до 500 слів)	Оцінка про виконання. Зауваження з боку консультанта/керівника практики

1. Фотозвіт проходження практики;
2. Посилання на відео практики (Youtube канал, або інший інтернет ресурс)

ДАТА _____

ПІДПИС СТУДЕНТА _____ (П.І.Б. _____)

ЗМІСТ РОБОТИ на практиці:

(Основна частина звіту:

– опис змісту роботи, яка була виконана за період проходження практики, послідовність та процесуальні особливості їх виконання;

– коротка характеристика вивчених (опрацьованих) матеріалів;

– характеристика завдань і доручень, які були виконані та їх результати;

– опис результатів виконання індивідуального завдання, труднощі які виникли під час практики тощо).

ДОДАТКИ

(в якості додатків мають бути оприлюднені матеріали до щосеместрової звітності, які засвідчують виконання програми практики – посилання на творчі проєкти, афіші вистав, творчих акцій та інші активності, що передбачені РПНД).

Додаток 3.
Зразок характеристики практиканта

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ
І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО**

факультет театральний
кафедра _____

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАКТИКАНТА

вид практики _____

здобувача освіти _____ рівня _____

_____ форми навчання

(ПІБ практиканта)

«__» _____ 20__ року.

Керівник практики,

посада _____

підпис

розшифровка підпису

Примітки:

1. Характеристика надається керівником/консультантом практики здобувачу освіти, який завершив проходження практики та зберігається разом зі звітом і щоденником практики здобувача на кафедрі.

2. Приклад характеристики для практики за фахом:

ПІБ проходив практику за фахом в _____ з _____ по _____ 20__ року.
За час проходження практики ПІБ показав(ла) добрий рівень знань з спеціальності. На заняттях з навчальної практики вивчав(ла) методичну та спеціальну літературу, відвідував(ла) майстеркласи провідних фахівців, удосконалював(ла) майстерність за фахом. Під час виробничої практики брав(ла) участь у творчих проєктах, виставах тощо (перерахувати в яких). Зарекомендував(ла) себе відповідальним(ою), старанним(ою), креативним(ою), уважним(ою), ініціативним(ою). Дотримувався(лася) професійної етики. Рекомендую оцінити педагогічну практику студента(ки) ПІБ на «відмінно».

Додаток 4.
Зразок звіту по практикам

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ
І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО**

Факультет театральний
Кафедра _____

ЗВІТ ЗА ПРАКТИКАМИ

за 20__/20__ навчальний рік

1. Здобувачі освіти першого освітнього рівня бакалавр, які отримали **практику за фахом** (денна/заочна форма навчання):

№	ПІБ студента	Керівник практики / консультант практики	База практики	Оцінювання

2. Здобувачі освіти першого освітнього рівня бакалавр, які отримали **педагогічну практику** (денна/заочна форма навчання):

№	ПІБ студента	Керівник практики / консультант практики	База практики	Оцінювання

3. Здобувачі освіти першого освітнього рівня бакалавр, які отримали **переддипломну практику** (денна/ заочна форма навчання):

№	ПІБ студента	Керівник практики / консультант практики	База практики	Оцінювання